RPO-581675/08

Warszawa, dnia 27 lutego 2008 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Maciej Nowicki

DOOŚ-073/1225/08/IS

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
WPŁ. 2008 -02- 28
ZAŁ. 3/11 NR 1127358

Pan
Janusz Kochanowski
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku!

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 lutego 2008 roku, znak: RPO-581675-X/2008/PM, dotyczące planowanej przez konsorcjum Nord Stream budowy gazociągu północnego, pragnę przedstawić poniższe wyjaśnienia.

Zgodnie z *Konwencją o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym* (Konwencja z Espoo), budowa dwóch nitek gazociągu północnego (rurociągu o dużym przekroju) jest przedsięwzięciem wymagającym przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.

Procedura oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym dla tego przedsięwzięcia została wszczęta wraz z powiadomieniem o planowanej inwestycji, przysłanym w listopadzie 2006 roku przez państwa pochodzenia **(Dania, Finlandia, Niemcy, Szwecja** oraz **Rosja** - nie jest stroną Konwencji z Espoo ale zadeklarowała udział w procedurze). Państwami pochodzenia w rozumieniu konwencji z Espoo są kraje, które ze względu na lokalizację planowanego przedsięwzięcia na obszarach podlegających ich jurysdykcji będą udzielać zezwoleń na budowę gazociągu. Natomiasl status stron narażonych na oddziaływanie ze strony przedsięwzięcia przysługuje w postępowaniu państwom takim jak: Dania, Estonia, Finlandia, Litwa, Łotwa, Niemcy, Polska, Szwecja oraz Rosja.

Minister Środowiska, zgodnie z zapisami *ustawy* ;; *dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr* ***129,*** *poz. 902 ze zm.),* jest odpowiedzialny za zapewnienie udziału Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym Szczegółowy opis rzebiegającego postępowania dotyczącego gazociągu północnego znajduje się w załączonej do niniejszego pisma notatce (załącznik nr. 1). Zgodnie

z procedurą, strona polska potwierdziła wolę uczestniczenia w postępowaniu ora/ określiła wymagania co clo zawartości przygotowywanej obecnie przez inwestora dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko. Wymagania te zostały określone w dwóch kolejnych stanowiskach z dnia 16 lutego 2007 roku oraz 18 stycznia 2008 roku, których kopie załączam do niniejszego pisma. Oba stanowiska były formułowane w oparciu o otrzymane wstępne informacje o planowanym przedsięwzięciu, a więc nadesłany wraz z powiadomieniem o planowanej inwestycji „Dokument informacyjny projektu" oraz dokument uzupełniający, przygotowany ze względu na planowaną przez inwestora zmianę przebiegu gazociągu na kilku odcinkach. Za każdym razem dokumentacja była udostępniona do publicznej wiadomości, zaś przekazywane stronom pochodzenia stanowiska strony polskiej uwzględniały uwagi i opinie społeczeństwa. Określone przez stronę polską wymagania, dotyczące zawartości dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko, uwzględniają między innymi problemy poruszone w Pańskim piśmie takie jak: zagrożenia związane z amunicją zatopioną w Bałtyku po drugiej wojnie światowej, zanieczyszczeniami zawartymi w osadach dennych, kwestią ewentualnej awarii gazociągu, w tym ryzyka związanego z zamachem terrorystycznym.

Dodatkowo pragnę poinformować, ze w związku z wątpliwościami dotyczącymi prawidłowości procedury oceny oddziah-yvania w dniu 5 listopada 2007 r. wystąpiono do Komisji Europejskiej z pytaniem o zgodność z prawem wspólnotowym (z *Dyrektywą Rady £ dnia 27 czerwca 1985r. w sprawie oceny skutków wyirienaiyclj pryey niektóre pryedsieiryiticia publicyne i prywatne na środowisko naturalne 85/337/EWG* oraz *Dyrektywą Rady 92/43/EWG y dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oray dyikie/ fauny i flory)* kilku aspektów toczącego się postępowania transgranicznego. Pytania dotyczyły wypełnienia wymagań związanych z analizą wariantów (konieczności przeanalizowania w dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko wariantów lądowych gazociągu), oddziaływania planowanego gazociągu na gatunki i siedliska chronione w ramach sieci Natura 2000, proceduralnych możliwości zmiany przebiegu gazociągu po dnie morza w czasie toczącej się oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym oraz zgodności zapewnionego dotąd udziału sjioleczeństwa w krajach pochodzenia i w krajach narażonych z wTmogami Dyrektywy 85/337/EWG. Poruszone w piśmie problemy są obecnie analizowane w Dyrekcji Generalnej Środowisko.

Odnosząc się do wspominanych w Pańskim piśmie informacji prasowych pragnę potwierdzić, ze inwestor istotnie zlozyl w Szwecji wniosek o udzielenie zgody na budowę gazociągu. Natomiast z posiadanych przeze mnie informacji nie wynika, aby szwedzki Minister Środowiska wydal decyzję odmawiającą zgody na realizację przedsięwzięcia. Zgodnie z udzielonymi powyżej wyjaśnieniami postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym jest w toku, ,i jego wynik będzie miał wpływ- na udzielone przez państwa

pochodzenia zezwolenia (w tym na decyzję wydaną przez Szwecję). Postępowanie oceny oddziaływania na środowisko jest obecnie na etapie, na którym określono wymagania co do zawartości dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko. Pośród wymagań zgłaszanych przez strony narażone znalazła się również kwestia konieczności przeanalizowania wariantu zerowego, polegającego na nie podejmowaniu przedsięwzięcia. Liczne państwa, w tym Polska, zgłaszały również wymóg opisu lądowych wariantów gazociągu. Na ostatnim spotkaniu stron postępowania, które miało miejsce w dniach 6 - 7 lutego br. w Hamburgu ustalono, ze oba wymogi mogą zostać spełnione łącznie w związku z czym opis wariantu zerowego będzie prawdopodobnie odnosił się do lądowych wariantów inwestycji. Na spotkaniu tym ustalono również, ze inwestor udostępni roboczą wersję dokumentacji oceny oddzialyyyania na środowisko, tak aby strony postępowania oceniły jej kompletność zanim inwestor przedłoży końcową w^ersję dokumentacji państwom pochodzenia.

Kolejnym etapem postępowania, zgodnie z zapisami Konwencji z Espoo, będzie przekazanie stronom narażonym przygotowanej przez inwestora dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko w celu zbadania wpływu przedsięwzięcia na środowisko oraz określenia możliwości i warunków realizacji inwestycji. Po otrzymaniu tej dokumentacji Minister Środowiska RP zwróci się zgodnie z art. 66 *ustawy Prawo ochrony środowiska* do Wojewody Zachodniopomorskiego, Pomorskiego oraz Warmińsko - Mazurskiego z prośbą o zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu oraz opracowanie projektu stanowiska dotyczącego oddzialyyyania przedsięwzięcia na środowisko. W oparciu o dokument oceny oddziaływania na środowisko, zebrane opinie oraz odpowiedzi Wojewodów Minister Środowiska sformułuje stanowisko strony polskiej dotyczące planów-anego przedsięwzięcia i w-arunków^ jego realizacji. Zgodnie z art. 5 Konwencji z Espoo strona polska będzie mogła uczestniczyć w przeprowadzanych przez państwa pochodzenia konsultacjach dotyczących potencjalnego oddziaływania transgranicznego inwestycji i stosowania środków ograniczających to oddziaływanie. Uwagi przekazane stronom pochodzenia oraz wyniki ewentualnych konsultacji powinny zostać uwzględnić me w zezwoleniach na realizację inwestycji.

z poważaniem

Z up. MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
GŁÓWNY KONSERWATOR PRZYRODY
dr Maciej Trzeciak

Załączniki (3)